

CRESCENDO CVO

Centrum voor Volwassenenonderwijs Crescendo

Dit weet je best vooraf

Een statief aanschaffen

In één woord

---

1. Kan je met je statief op ooghoogte werken?

*2. Kan jouw statief draaien in het horizontale vlak (links, rechts),
onafhankelijk van de andere draairichtingen?*

*Dan is jouw statief geschikt om gebruikt te worden
tijdens de modules Digitale Fotografie.*

Crescendo CVO

Vaartdijk 86
2800 Mechelen

T. 015 41 30 45
F. 015 28 20 49

info@cvo-crescendo.be
www.cvo-crescendo.be

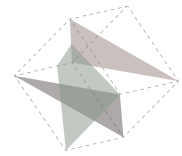

De statiefvereisten, een kort overzicht

Je gebruikt het een statief tijdens de lessen bij panoramafotografie, interieur- en architectuurfotografie en urbex, maar ook bij macrofotografie en productfotografie.

- Noodzakelijk:
  - het **statief** laat toe dat je **op ooghoogte** kan **werken**: praktisch betekend dit dat je het statief kan uittrekken tot een hoogte van minimum 150 cm,
  - **draagvermogen**: het statief moet met gemak je camera en objectief kunnen dragen,
  - de **statiefkop** laat een **draaiing in het horizontale vlak** toe, onafhankelijk van andere draairichtingen: ze wordt via een afzonderlijke knop ingesteld. Deze mogelijkheid kan je bij verschillende soorten terugvinden,
  - de **statiefkop** maakt gebruik van een **snelkoppelsysteem**, zodat vlot monteren en afnemen mogelijk is.
- Erg handig:
  - stabiliteit: kies voor een statief in **aluminium of carbon**. Statieven in kunststof zijn te mijden,
  - afmetingen: kies voor een statief dat **compact is in transport**: 4 in plaats van 3 segmenten.

De statiefvereisten, uitgespit

Statiefkop

Er bestaan heel wat verschillende types statiefkop, waardoor het niet altijd eenvoudig is de bomen in het bos nog te onderscheiden.

In vele gevallen worden statief en statiefkop als kit aangeboden: controleer in dat geval grondig of de aangeboden statiefkop de beste oplossing biedt in functie van jouw gebruik ervan.

A. Soorten

We laten de specialistische koppen voor macro-, sport-, parallax vrije panoramafotografie, ... links liggen en concentreren ons hier op de drie meest voorkomende groepen:

- 3-weg,
- balhoofd,
- video.

3-weg

balhoofd en
balhoofd met joystick

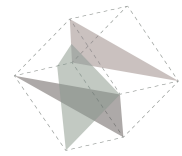
video

Bij het 3-weg systeem beschikt de kop steeds over drie hendels/schroeven die onafhankelijk van mekaar kunnen versteld en gefixeerd worden: je stelt er de horizontale positie mee in en je bepaalt er de verticale hoek, zowel in de kijkrichting (voor/achter) als dwars op de kijkrichting (links/rechts), van de camera mee.

Het is een systeem dat toelaat om de camera op een nauwkeurige wijze te richten.

Met het 3-weg systeem kan je zeer nauwkeurig werken, maar dit maakt de manipulatie tegelijkertijd ook iets trager. Het is erg geschikt voor panoramafotografie.

Het balhoofd is een systeem waarbij een centrale bal vrij kan roteren/kan geklemd worden in een kom. Hoe groter de bal, hoe effectiever de klemming.

Dit systeem laat snelle aanpassingen toe, waarbij je echter de camera moet vasthouden. De snelheid van de manipulatie gaat echter ten koste van de nauwkeurigheid.

Een handige toevoeging aan het balhoofd is een *joystick* (bvb. Manfrotto): links of rechts van de camera, dit is instelbaar of pistoolgreep (bvb. Vanguard): achter de camera, waarbij je met één hand de greep hanteert en met de andere de camera.

Sommige balhoofd-uitvoeringen zijn voorzien van een afzonderlijke, horizontale draaiplaat, wat hem geschikter maakt voor panoramafotografie.

Een balhoofd is vooral compact en laat snel werken toe. De nauwkeurigheid is duidelijk minder dan bij een 3-weg systeem en omdat je met je tweede hand de camera moet vasthouden (zonder pistoolgreep), is het niet altijd even handig werken.

De benaming 'video-statiefkop' geeft exact aan waarvoor deze kop dient.

Hij wordt gekenmerkt door één, lange hendel die horizontale cirkelbewegingen en verticale draaibewegingen in de kijkrichting toelaat.

Werkt snel en is handiger dan een balhoofd.

Opmerking: ook de statiefkop heeft een draagvermogen, controleer het bij aanschaf!

Belangrijk: ongeacht voor welke soort je kiest, zorg ervoor dat de statiefkop een links-rechts draaibeweging in het horizontale vlak toelaat, onafhankelijk van alle andere draaimogelijkheden. Hier wordt dikwijls naar verwezen als 'onafhankelijke *pan-lock*'.

B. Snelkoppelplaat

In de meeste gevallen worden statiefkoppen vandaag uitgerust met een systeem dat het gebruik van snelkoppelplaten toelaat: de camera hoeft dan niet steeds vast en los geschroefd te worden, maar kan snel en eenvoudig ingeklikt of ingeschoven worden.

De snelkoppelplaat zelf wordt permanent op de camera gemonteerd.

Evalueer:

- of het snelkoppelsysteem handig en snel functioneert: test het uit,
- of er een veiligheidssysteem is voorzien dat voorkomt dat de camera per ongeluk kan loskomen.

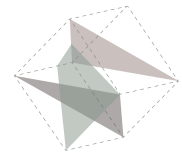
C. Waterpas

De aanwezigheid van een waterpas helpt bij het positioneren van camera en statief.

Evalueer:

- Is er een waterpas aanwezig?
- Betreft het een cirkelvormige waterpas, die snel maar iets minder nauwkeurig werkt, of zijn het twee buisvormige exemplaren, die iets meer tijd vragen, maar nauwkeuriger zijn?
- Waar bevindt de waterpas zich:
  - onder de draai- en kantelinstellingen, waardoor je het kan gebruiken om het statief waterpas te plaatsen,
  - of boven de draai- en kantelscharnieren, waardoor je het kan gebruiken om de camera waterpas te zetten?

Wanneer de verschillende instelplaten voorzien zijn van graveringen die de draaicirkel in graden weergeven, laat dit extra nauwkeurigheid toe.

Materiaal

Op enkele uitzonderingen na worden de meeste statieven vervaardigd uit aluminium of uit carbon.

- Ben je een sporadische gebruiker of wordt het statief nauwelijks meegenomen op verplaatsing, kies dan voor aluminium. Aluminium statieven zijn iets zwaarder dan carbon exemplaren maar zijn prijsgunstiger.
- Ben je constant onderweg met je camera en 'zeul' je je statief overal mee naartoe, dan is carbon wellicht de betere keuze. Deze statieven zijn de lichtste op de markt, maar hebben een fors prijskaartje.

Werkhoogte

De hoogte van het statief wordt bepaald door:

- de lengte van de segmenten,
- het aantal segmenten,
- de al of niet aanwezigheid van een middenkolom en haar hoogte,
- de hoek waarin de poten uit mekaar staan.

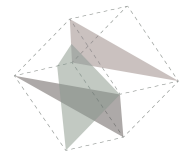
Het spreekt vanzelf dat het erg handig is de mogelijkheid te hebben om vanop ooghoogte, ongeveer 170 cm, te kunnen werken.

Een kleinere maximale werkhoogte beperkt de inzetbaarheid van het statief.

Een grotere maximale werkhoogte biedt extra mogelijkheden.

Denk eraan om bij de evaluatie van een bepaald model naast de hoogte van het statief, ook de hoogte van de statiefkop en de hoogte van de camerabasis tot het middenpunt van de lens in rekening te brengen.

Segmenten & middenkolom

A. Segmenten

De meeste statieven hebben 3 of 4 segmenten.

Elk segment wordt ten opzichte van het volgende vastgedraaid of –geklemd.

- Het schroefstelsel is op lange termijn en bij behoorlijk intensief gebruik mogelijkerwijze minder onderhevig aan slijtage.
- Het klemstelsel kan sneller gemanipuleerd worden.

De drie poten kunnen al of niet verder uit mekaar geplaatst worden.

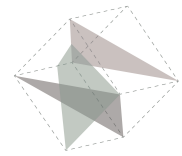

Sommige statiefmodellen beschikken over een bijkomende verbinding tussen elke poot en de middenkolom, hetgeen zorgt voor extra stabiliteit, maar het flexibele gebruik van het statief beperkt.

Optimale stabiliteit wordt verzekerd:

- door de segmenten opeenvolgend van dik naar dun uit te schuiven,
- door je ervan te verzekeren dat de segmenten ten opzichte van mekaar stevig gefixeerd zijn,
- wanneer de poten op een stevige ondergrond staan en de onderzijde van de poten met bvb. zachte rubber is bekleed, waardoor het statief niet kan schuiven,
- wanneer de middenkolom voorzien is van een haak waaraan een gewicht kan gehangen worden.

B. Middenkolom

Ongeveer alle modellen beschikken over een uitschuifbare middenkolom. Dit onderdeel zorgt ervoor dat je de exacte opnamehoogte precies kan instellen. Vermijd, uit praktische overwegingen, statiefmodellen zonder middenkolom.

Bij de prijzigere modellen is de middenkolom 90° kantelbaar en/of kan ze ondersteboven gemonteerd worden, waardoor de camera, omgekeerd, tussen de statiefpoten kan geplaatst worden.

- In het eerste geval wordt het mogelijk om foto's verticaal naar beneden te nemen. Gebruik ook in dit geval een gewicht om te voorkomen dat het statief kantelt.
- De tweede mogelijkheid vindt zijn toepassing in bvb. macrofotografie, waarbij in bepaalde gevallen lage opnameposities en slechte lichtomstandigheden hand in hand gaan.

Draagvermogen

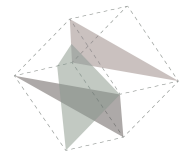
Elk statief (en elke statiefkop: zie hieronder) heeft een draagvermogen, uitgedrukt in kg. Het statief dat jij nodig hebt zal dus sterk afhangen van het fotografisch materiaal dat je doorgaans gebruikt, of van plan bent te zullen gebruiken.

Het spreekt vanzelf dat een instapmodel met 18-55mm kitlens hierin minder veeleisend is dan een *full-frame* camera in combinatie met een 400mm f/4.0.

Voorzie een ruime marge.

Wanneer je camera-objectief combinatie bvb. 1 kg weegt, kijk dan uit naar statieven die bvb. 2 kg kunnen dragen.

Vergeet namelijk niet dat ook de statiefkop een gewicht heeft waarmee rekening moet gehouden worden!

Transport

Wanneer je af en toe je statief meeneemt op verplaatsing, is het handig/aangenaam indien het bovenste segment van (minstens) één van de poten bekleed is met een isolerend materiaal.

Ben je regelmatig en lang onderweg, overweeg dan een draagriem of een tas.

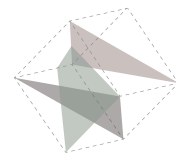
Voordelen van een draagriem:

- compact,
- snel te bevestigen en af te nemen,
- segmenten hoeven niet steeds ingeschoven te worden om het statief toch om de schouder mee te dragen,
- gunstig in prijs.

Voordelen van een tas:

- goede bescherming tegen stoten en stof,
- aangener om te dragen omwille van het zachte materiaal.

Checklist

Gebruik deze lijst als snel overzicht bij de vergelijking tussen verschillende types om voor- en nadelen tegenover mekaar af te wegen.

merk type			
statief	materiaal	aluminium <i>(budget)</i>	carbon <i>(gewicht)</i>
	samenstelling	3 segmenten <i>(stabiliteit)</i>	4 segmenten <i>(lengte)</i>
		klemsysteem <i>(snelheid)</i>	schroefstelsel <i>(duurzaamheid)</i>
		zonder middenconsole	met middenconsole <i>(fine-tuning hoogte)</i>
	flexibiliteit	poten worden op één vaste afstand uit mekaar geplaatst	poten kunnen op verschillende afstanden uit mekaar geplaatst worden <i>(stabiliteit, lagere opnamepositie)</i>
		middenconsole beweegt enkel verticaal	middenconsole kan 90° gekanteld worden <i>(opnames verticaal naar beneden)</i>
middenconsole kan niet gedemonteerd worden		middenconsole kan ondersteboven gemonteerd worden <i>(lage opnamepositie)</i>	
transport	draagriem <i>(handig, budget)</i>	tas <i>(zacht, stofvrij)</i>	
statiefkop	type	balhoofd <i>(snelheid)</i>	balhoofd met grip <i>(snelheid, handigheid)</i>
		video <i>(combinatie van meerdere bewegingen in 1 handeling)</i>	3-weg <i>(nauwkeurigheid)</i>
	waterpas	nee	ja <i>(nauwkeurigheid)</i>
	hoekmarkeringen	nee	ja <i>(nauwkeurigheid)</i>
	snelkoppelplaat	nee	ja <i>(snelheid)</i>
praktisch	werkhoogte	statief	cm
		statiefkop	cm
		basis camera tot centrum objectief	cm
		totaal	cm
	gewicht	statief	kg
		statiefkop	kg
		camera en objectief (< draaggewicht !)	kg
totaal		kg	
draaggewicht		kg	
budget		€	